Hetedik évfolyam. 7. szám. Székely-Udvarhely, 1901. február 17.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „
Előfizetési egész évre 12 „
Tanítók, tanítók, gazdasági egyletiegyek és közs. előljáróknak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyiknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DÍJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfölül 2 fillér, magánhirdetések □cm. ötös 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillér szóonkénti díjban.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BARÁTSÁG utca 14. könyvkereskedése, könyvnyomdát és könyvkötőt ilszte (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdekló közleménynek, és minden ezek és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

A munkáspénztárról.

— Elnöki megnyitó beszéd. —

A homoródjárási tanitói körnek Gregesben február 7-én tartott gyűlése alkalmából elmondotta: **Bedő József.**

Tisztelt közgyűlés, kedves kartársak!

Az ember társaságra született lény. Egyiknek a másikra minduntalan szüksége van. Csak nagy elmék, nagy szorgalommal és kitartással, nagy bölcsességgel és anyagi áldozattal alkothattak a multban és alkothatnak a jelenben is maradandó becsü müvet. Még ezeknek is legalább a kivitelnél embertársaik segitségére szükségük van.

Mit érnénk ugyanis a gőzgép feltalálásával, ha a gőzgépet a fütök rosszul fütenék s a vezetók rosszul vezetnék? Ez esetben nem több társadalmi veszélyt okozna-e, mintha egyáltalán azt nélkülöznünk kellene?

Vagy mit használna az embereknek a könyvnyomatatás „mestersége"-e, ha a betüvetést a tanitók rosszul tanitanák s ha azzal az irásmagyarázó papok és más tudós emberek visszaélnének? Kétségtelen, hogy minden társadalmi rend felbomlana s a társadalom a megsemmisülés felé közelednék.

És ha már az igazi nagyoknak is ilyen szüksége van embertársaik sikeres közremüködésére: mennyivel inkább szükségünk van nekünk kisebb tehetségüeknek más segitésére, gyámolitására Mennyire nagyobb szükségünk van nekünk, nevezetesen ezen tanitói egylet fennállására, hazafias működésére: ennek bizonyitását itt az igen tisztelt kartársak előtt fölöslegesnek vélem. A tehetségek, a tálentumok, az anyagi vagyon nem egyforma mértékkel mérettek mindenkire nézve. Ismeretes a csomóba kötött vessző meséje is.

Fölösleges ember — ha az hivatását pontosan, becsületesen betölti — nincs az állam életében.

Legyen munkás, vagy munkaadó, legyen iparos vagy kereskedő, tudós vagy tökepénzes: ezek a maguk helyén mindnyájan egyforma hasznot hajtanak.

És több ember az egyszerü napszámos, ha az napszámosnak jó, mint egy feluletesen gondolkozó tanitó, pap, orvos stb., ha azok elhivatásukat rosszul töltik be.

Ki ne emlékeznék az amerikai elnökválasztásra, a kire egyik polgártársa azért nem akart szavazni, mert szabómesterséget folytatott s egykor nekiis ruhát varrt. Mire a jelölt válasza az volt: „igaz, de jól megcsináltam, ugy-e?"

Államnak, egyesületnek és társadalomnak egyaránt szüksége van a legcsekélyebb erőre is.

Ugy vagyunk az életben, mint a gép részei. A legkisebb odatartozó csavart vedd ki a gépből s az megáll, vagy tör és ez mindent a hasznos munka helyett.

Társadalmunknak tehát igen lényeges alkatrésze a becsületes, jó munkás ember is.

T. Kartársak! Földmivelési bölcs miniszterünk, a mint mindnyájunk előtt tudva van, a mint elő v vége felé egy igen humánus, nevezetes törvényczikket terjesztett az országgyülés elébe, a mit honatyáink örömmel fogadtak el. Ez a „Országos gazdasági munkás- és cselédsegitő pénztár" törvényczikkje, mely jelen év január 1-vel életbe is lépett.

E törvényt az egész országban nagy tetszéssel fogadták. Nagyjaink s az állam versenyre kelve siettek e pénztár gyaraptásához járulni.

Én nem anyagi áldozatot kivánok e tenyek felemlitésével önöktől uraim! Nem azt akarom magyarázni, hogy csekély tanitói fizetésünkből mi módon lehetne nehány fillért e pénztár gyarapitására kiszoritani? Nem, mert jól tudom, hogy a mindennapi élet terhes kiadásokkal jár, a család szükségei soktélék s czeknek is gyakran egyben-másban szükséget kell látniok. Azt is tudom, hogy kicsi fizetésbül kicsit lehe spórolni.

Ez azt kivánom a néptanitóktól, a kik a népért vannak és nem megfordítva, hogy iskolában, olvasó-egyletben, az életben, uton-utfélen hirdessék, magyarázzák e nagyfontosságu törvényt, a munkás népnek, az iskolai tanulóknak.

Azt kivánom a papoktól, a kik a népért vannak és nem megfordítva, hogy templomban, olvasó-egyletben, az életben hirdessék, ismertessék meg a munkás néppel ez áldásos törvényt, ennek nagyfontosságu horderejét.

Ha valahol széles e hazában szükség volt e törvényre: a székely munkások és cselédek közt szászszorosan az.

Avagy nem tapasztaltuk-e elég gyakran, hogy a székely munkás még ez idő szerint gondtalan gyermek módjára a jelennel éline, ha tudna. Bekövetkezhető betegségére, vagy öregségére csekély, vagy semmi gondja. Sokszor szép keresethez jut, melyből talán egy évi illetményét is kifizethetné a munkás pénztárba; de az ritkán éri meg nála hétfő reggelét, oktalan költekezéssel a pálinkás boltba hagyatik.

Nem tapasztaltuk-e elég gyakran, hogy téli, vagy csak egy tartós esős nyári időszakban is, midőn keresete némileg megcsappant, de szenvedélyének kielégitési vágya annál égetőbb lett, hogy folytonos panaszzal van tele szája, rossz gondolkozással agya s szidja a nadrágosokat, az urakat, mert szerinte minden ügyének-bajának ezek az okai.

Hát a székely kivándorlás csökkentésére mily kiszámithatlan befolyással lehet ez áldásos segitő pénztár? Mert az való, hogy kivándorlók azok, kiknek itt az édes anyaföldön semmi vagyonuk nincsen, sem földbirtokban, sem pénzben. Kik e miatt megfogyatékoztak az otthon szeretetében, jövő boldogulásuk reményét elveszettték s inkább ismeretlenek közé, idegenbe vándorolnak, semhogy rokonaik, ismerőseik körében takarékosabb életmódhoz kezdenének.

Most az új életmódhoz minden kivándorolni szándékozó könnyebben kezdhet. Hetenként 20 fillér befizetéssel biztosithatja magát és családját a „nem szeretem" napokra is. Áldja meg az Isten, a ki kigondolta!

Néptanitók, kedves kartársak! A hazafias székely néptanitók eddig is minden nógalás nélkül megtették kötelességüket minden irányban Tudom, hogy ezuttal sem fog a bizalom hajótörést szenvedni rajtatok. Vezessük a munkás népet a boldogulás utjára Ne gondoljunk a székely munkás csökönyös természetével, melyet sokak iránti bizalmatlansága, az ujitások iránt való ellenszenve árul el: hanem buzditsuk, bátoritsuk őket türelmes szorgalommal. Ugy nélmeyleket, hiszem, meg fogunk nyerni a jó ügynek. És ha majd közülök bár egy élvezni fogja ezen törvénynek áldását: munkástársai rábeszélés nélkül, önként fognak e kibontott zászló alá csoportosulni.

Isten segéljen e hazafias cselekedetünkben.

Világnapló.

Vezeti: **Bakó Sámuel.**

Magyarország egy jó barátja, egy ex-király Milan, számkivetésben, tudósyaladásban meghalt Bécsben. Fia, Sándor Szerb király nem ment el, hogy elbucsuzzék atyától, első koronáját örökölte s egykori felesége, Kecskó Natália nem is válaszolt a táviratra, mely vele a halálhirt közölte, Zichy Jenő grófot és Konstantinovics ezredes két hú baráta volt vele csupán s virrasztott álmatlan éjszakái felett. Halálos üzdelmét orvosai igyekeztek enyhiteni tudományukkal s a zokogó szeretet helyett, mely az egyszerü polgár utolsó perczeit megszenteti, diplomatiai részvétt gyöttekezett a mellékszobába. Milán király halálával viszontagságos életpálya ért gyászos végét. Obrenovics Milán az első királyi fő volt Szerbia trónján s mégis idegenben, távol hazájától, távol övéitől, elhagyatva hult meg. — Milán király halála s a marosvásárhelyi véres választás foglalkozatta a héten a képviselőházat. Milán halálat a folyosón beszélgettek a képviselők nagy részvétel, a marosvásárhelyi választás heves napirendi eléttt vitákban nyilvánult meg; a földmivelési kölcsönvetés tárgyalását akadályozva. A február 7-iki ülés egész napirendjét ez foglalta el. Kossuth Ferencz, Thaly Kálmán, Csaloszky Lajos és Pichler Győző interpellálták, Bartha Dénes, Buzath Ferencz, Hentaller Lajos, Visontay Soma és az öreg Madarász József pedig valamennyien a vérengzés dolgában szólaltak fel. A miniszterelnök azonban még mindig tavol volt s a marosvásárhelyi vita hinyult e miatt a februar 8-iki ülésre is, melyre már megérkezett a szentmiklósi képviselők Maros-Vásárhelyről és Szell Kálmán miniszterelnök Bécsből. Ezen az ülésen Györy Elek, Endrey Gyula és Kubik Béla szóltatak fel, a két utóbbi mint szentanui ismertette a választást. Horánszky Nándor, Polónyi Géza, Berzeviczy Albert valamenyien ehez a dologhoz beszéltek. Végül Szél kormanyelnök nyugtatta meg a hazat azzal, hogy az ügy megvizsgalására külön kormánybiztost küld ki vegyes bizottsággal, melyben az elmérkezés részéről is nevez ki vizsgáló biztost. Plósz Sándor igazságügyminiszter és Endrey Gyula képviselő között volt meg összekoczcanása, de a végen kiderült, hogy ez csak félreértésen alapult. A februar 9-iki ülés elején más Pap Elek és Szacsvay Ferencz lefujták az egész vásárhelyi ügyet s megindult a földmivelési kölcsönvetés tárgyalása. A februar 11-iki ülés más teljes csendben folyt le s nevezetesebb esemény, hogy Darányi Ignácz földmivelési miniszter vedte tárczája kölcsönvetését. A februar 13-iki ülést s ezzel végeztek általánosságban a februar 14-iki ülésben. — E héten ment végbe Hagdanban a nemet alfoldi vonatok is elakadtak a hóönegek miatt. — Az osztrák képviselőházban megvalaszolták az uj elnököt, elnökre Wetter grófot lett. — Romániában kormányválság van s Caro miniszterelnok már be is adta lemondását — Vasárnap tartotta Budapesten éves nagygyülését a Kisfaludi-társaság, melyen Beöthi Zsolt mondott elnöki megnyitó

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

Pünkösti Árpád

telekkönyvi napidijas,

— Meghalt 1901. évi február hó 3-án, vasárnap este. —

(A „Székely-Udvarhely" eredeti tárczája).

A mult nyáron bontott, épitett, rendezett az ujonnan vásárolt ház telkén, a falu felső szélén, egy kis parkot is az épitett, hogy legyen aliando lakasa is, de meg a külön épületben meressen a feleségével kávét, más italnemüket és enni valót a lehető olcso árban, főleg az előkelőbb helyi és vidéki közönség számára, miután a mult nyár idején ón szobajával kezdett tánacsolni, az irodai munka s odajárás terhes kezdett lenni, pedig a kiválóbb munkások köze tartozott itt s megelőzőleg tagosito mérnökének is alispánai irodán.

Az árulási engedély sokáig késett s a bizonytalanság erősen izgatta es sokat aggódott. Az engedély sok vajudás után 7—8 hónap multva, hálva előlt nehány nappal született meg, és pedig 3—4 hónap óta nem jártatott irodát sehon. Otthon ült, irogatott, olvasgatott. Időnként mellgörcsei voltak.

Az engedély megkapására sietve berendezkedett s vasárnapra, februar 3-án estére kütüze a megnyitást. Közkivánatra megtiritá Udvarhelyről Sándorkát is 4—5-ód magával. A vigalom zaja es a szép zene az 2 szoba-jaba is áthatott. Minő gondolatai leheltek most neki, a zene és vigalom örökifju barátjának?!! Nehány hettel ezelőt a többek közöt Benedek foszgalbronak s Gidó-falvi Ma Jánosnak is meghivottakoztt. Ugy engedly esetén a megnyitási ünnepély egyuttal az ó tora lesz. Megjelő teljesülése a sejtelemnek!...

Az est folyamán többen meglátogatták szobájában, a hol sétálgatott, rendelkezett. 11 ora körül Konrcz albiró is benézett hozzá. Megelőzőleg Sándorka is benn járt. Azt az ohaját fejezte ki, hogy gyujtson fa valamelyikre az ó régebbi kedvencz dalai közül. O akkor az ágyon ülő művészi szakértőt is megkeresi. O az szellőszegért nagyon szeretett. Egyszer a szomszéd épületből mintha a Jujdosó lengyelről szóló szivrázó dal jött volna a fülebe. A Koncz vállára crecsltette a fejét s erősen átölelte. Szabady orvos épen akkor lépett be. Mire hozzá ment, halva volt. Szive burjánzó szenvedélytak, mert Sándorka helyett a legzordabb és legnagyobb művész, a halál vetette azokra a nyirettyűjét.

Zene és vendégek már éjfél előtt eltávoztak. Némasá g vette át az uralmat. Hanghullámok ringatták at más társaságba!

Atja Pünkösti Pál a forradalom előtt délczeg huszár-kapitány, az egyén nemzetőrségi őrnagy, aztán sokáig allamfogoly volt. Az 60 es evekben sok ezer kőbö hus magyar honfitársait vitak Karácsonfalván és Rauber báronál Olasztelesen s ó diákoraban és az udvarhelyi ev. ref. gimnázium végzése után mint otthon maraszott mezőgazda is előkelő társzaságban mozgott, a hol nagy kelmödöny volt az ó es egyetlen testvére Laura dalainak. Apja halála után sógorát Hemenyik Károlyt s nehány ev multva Laurát is ellemette és a három kis árva: Ilona, Andor és Gábor nevelési gondja a nagyanyjára maradt, aki meg hamarosan szintén ottmaradt Gábort a VII-ik reálosztályból, nemsokára ednes anyját s vegül a lelki betegség miatt szerencsetlen Ilonát is ellemette. Andor maradt csupán, jelenleg kulturmérnök Pozsonyban, ki halálig fő-gyönyörüsége maradt erdek nőtlen.

Nagy előnyére volt az, hogy a bécsi szamárasu Fachini Antal lovasági nyugalmazott főhadnagy, egykor katonai reálskolai növendek, az édes anyja testvérenek a ferje is Karácsonfalvára költözött s 15—20 esztendőt ott élt. Ez a fellábu, orás növesü, gyermekelen öreg ur szeleskörü tudományos ismerettel rendelkezett s unalmában hegedülni is megtanult vénségeben. Már regen a sirban nyugszik nejével együtt.

Árpádnak a személyes ismeretsége messze terjedt. A 60-os evek végén s a 70-esek elején megfordult Szilezialban Gráfenberg és Ludevisse világhirü gyógyhelyeken s körutat tett Németországban. Belőle tőlben kerdezősdöltek felőle tőlem Komárom, Szeged s más városok vidékéről is urak és hölgyek, kik nem feledhettek szélezialai enekleseit, pedig én akkor joformán meg nem is ismertem ő; yen rokkant kornukban ismerkedtünk meg. Azonál bensőbb ismeretségben volt Sándorka nehai Barabás József es nejo Radó Zsuzsánna házjával, hol sok Árpád-napját tartottak a helybeli papokkal együtt, altala is mindig emlegetett kedves időöltésesek.

Sokan hámultak azon, hogy abbol a vékony, magas, szik mellü, mulató es sokat szivarozó emberből hogyan tud olyan enekles kitelni, meg pedig olyan előadassal, a mely muvészi szakértőt is megtesett. O ezekleve mesterileg szavalta a dalt a szöveg es tartalom kivánalma szerint. Ütem- es hanghordozás a lelkébe volt irva. Egyszer Kolozsvárt az akkor meg időpkoru Salamon János jatszott szinhaz utan az egyik elsőrendü vendéglőben. Zene kedvezett ó es odament vacsorálni, láték vegével szokásához hiven a különbözó asztalokná köszöntötte Salamon az ismerősöket. Árpád kérdi az ejatszott dal czimet. „Torott ügrő messze repült a madár", volt a felelett. Ez azt másként tudom — mondta Árpád, Hadd halljuk csendesen — mondá a kis társaság. Ó énekelni kezdé. S erősen nézett rá. Társaihoz viszsamant s cseudes kisérettel ugy eljátszotta, hogy a jelen levő 50—60 ferfi es hölgy meg kellett ismétlnie s visszafojtva hallgatta. 2—3 éven at alkalomról-alkalomra játszatták vele e darabot.

Az előkelő társaságoknak valóságos kedvenze volt. A mulatságoknak ő adta meg savai-borsát. Gunyos homvelthomokat ferem nemzet hösnek nevezték ő, a kit harom nemzet (angol, magyar, török) tart magénak. A sajátságos Árpádot Háromszék, Udvarhelyszék s meg ezeken kivül egy harmadik nagyközönség ajándekozta meg szeretetével. Minden körben utánozzák az ó enekleset. Ugyszolva, számtalan iskolát teremtett a magyaros dalnok. Városi es falusi zenészek sokat tanultak tőle. Izlése e tekintetben magas fejlettségi ponton állott. Szigoru apja nem akarta, hogy nemet tiszteletü legyen, nini alkalma az Isiben sok mas apa szem. Ha kelő jó jatszva lépetik, az orszag egyik elsőrendü müvesze lehettt volna aránylag nem nagy terjedelmü hangjával is a népdal terén, benső hivatottságénál fogva. A velo erintkező nep is halvanyozta mindvégig enekleseet.

Egy kivalo keszületü kép értekes marad sokak előtt akkor is, ha a viszontagságok közben a feltünő rámaházi kisik. A vásari sokaság között is mindig lesznek olyanok, kik a szellemi felsőbbség es kiváló lelki tulajdonok elől ösztönszerüen kitérnek s a szemüket elfordítják egyen egyszerü körülmények között is annak marad. Valódi jellem semmi körülmények között sem kap rozsdát, ha dobáljak is ra a nedves sárt. Többszöri zugolódása alkalmával tett ilyen hangu eszrevételein réven ragaszkodott hozzám is.

Az ó vallása a becsületesség s a zene es ének iránti erős szeretet volt. Sokat mulatott jó kedvében vagy keservében, de sokat is dolgozott. Ismerte a bőséget s jellemzőnek tartotta, hogy a megelőlő es a jó szonyok között is. Ha netalán hibázott is önmaga ellen, de mások ellen nem. Ez a nagy többségnél megfordítva szokott lenni.

Fráter! Eddig roland beszéltem több évvel ezelőt kifejezett es sokszor ismételt ohajtásodhoz képest Mindannyiszor szabadkoztam. Nem azért irék, hogy nagy embert csinájlak belőled. Ezt te sem akartad. Ugy vélem, hogy nemsak a vezérek, hanem a közkatonák is érdemelhetnek legalább egy kicsi szamot a szép emlékezés nehány könyvszeppet s nehány szóban megemlékezést. Ezt talán nem irjylik meg, mert az életviszonyok alakulására amugy is nagyon befoly a sárga irigység; ez az emberi vad hiena, mely meg a sirok lakóit is kikásza. Én a fejtadra meg akkor se felirom a hirom betüt I B P. N. (Bono publico natus — a közjóra született vala), ha ezerek tiltakoznának ellene.

Most hozzád irok válaszkapás reménye nélkül, annyival inkább, mert sok illetékes egyén szorgalmazá ezt nekünk nap óta.

Emlékezem, hogy 10—12 év előtt Udvarhelyt járva, meglátogatalak. Jó anyád s a három már felnőtt árva vallatók együtt. A fiak kiülni kis szobájaba vezettek után Bánk bán szép komoly ur. Megismertettél egymással kora délután. Kérédezt az urat, hogy hallasson nehány tilinkó hangfutamot velem. Kivett a zsebéből egy szavasszi borzatat. Kérésére Andor is adott egy husonrolt, saját kezüleg szerkesztett Nemzetőrnótát. Ugy szólt is megjelent ott. Ez az ur egyszerre két tilinkón, egyikbe szájával, másikba orával fujta. Játszani kezdette előbb a Hunyadi László czimü opera világiriü nyitányát, aztán Bánk bán szép komoly ur. Megismertettél egymással kora délután. Kérédezt az urat, hogy hallasson nehány tilinkó hangfutamot velem. Kivett a zsebéből egy szavasszi borzatat. Kérésére Andor is adott egy husonrolt, saját kezüleg szerkesztett Nemzetőrnótát. Ugy szólt is megjelent ott. Ez az ur egyszerre két tilinkón, egyikbe szájával, másikba orával fujta. Játszani kezdette elő

beszédet, majd Varga Gyula tiltákt tette meg éves jelentését. Radó Antal Dante olasz költőről értekezett, Herczeg Ferencz és Rákosi Viktor elbeszéléssel, Zichy Géza gróf és Váradi Antal költeményekkel szerepeltek a mulsoron. A bizottsági tagokra kiküldte, melyek a Gyulai serlegért Kis Jánosról emlékezett meg P. Tewrewk Emil egyetemi tanár. — Münchenben vasárnap delelőtt agyrohlóc magát egy nagyhírű tudós, Pettenkoffer Miksa, ki mint az egészségtan tanára szerzett magának nagy tudományt. Ez az ember, ki évra bárn hónvedelmi minisztter, kinek sulyos betegségerő már megemlékeztünk, gyógyuló felben van. — Gróf Csáky az uj vácsi püspök Romában van látogatáson a pápánál. — Vasárnap Kolos bibornok meghalt pedig ezen a héten töltötte be 60-ik születésnapját. — Jekelfalussy József az országos statisztikai hivatal igazgatója is meghalt e héten s nem fejezhette be nagy munkáját az 1900. évi népszámlálás. — Ivadék vérzés bántja nénypüllest tartottak a miatt, hogy Miletics, volt polgármester halálára kitüzték a gyászlobogót. — Azzal, hogy az angol-bur háboru a burok diadalával fojlyik most is, beszámolunk a déli eseményeivel is.

Levél a magyar nókhöz.

Kolozsvár, febr. hó.

II.

Érdekes ennek a levnek a története. A nevezett egyesület Kolozsvárt, Mátyás király születtési házában néprajzi muzeumot szervez; összegyujti mindazt, a mit a néplének és nepszinnivészet eddig teremtett. Ez összegyujtött akcziónak eredményeképen meses kincs és gazdasag került napfényre. E czikkem szük keretében főképen a nói kézimunkáról obajtok megemlékezni: régi szaz meg szaz esztendős himzések kerültek a gyujtők fürkészö buzgalma folytán a muzeumba. Le sem irhatom, mennyi érdekes minta van itt összehalmozva: varrottasok, irás után varrtak (az előrajzolatlan hivják ugy), keresztszemes (kreuz-stitzel), himzetlek olyan paratlanul gazdag változatosságban, hogy egy egész ipariskola találna benne mintának valót.

De nem ezekről akarok tulajdonképen szólani. Azt akarom elmondani, hogyan érlelődött meg az egyesület kebelében a népipar fellendítését tervező eszme. A gyujtök majd minden faluban akadtak régi varrottasokra. Szép szóra, de legfőképen arra a kecsegtető kilátásra, hogy a muzeum századokra megőrökiti neviket, felemeltek a falu tetejét s bőrönyöbe ajándekul adták a régiségeket. Arra a kérdezősködésre, hogy miért nem varrnak most is, azt feleltek, hogy nem érdemes. Jobbra el is feledtek már oseik munkajat, mert imes tőbejük a munka megkérdezésher. Pedig rá lennenk utalva a házi iparra, hogy alig tudnak megelni mémely vidéken. Vajjon azoknak a mult idő szép szavai felébredtek-e előkerült mintáknak az alapján nem lehetne ujra fényre varázsolni e házi iparczikket? Meg vagyok róla győződve, hogy igen. Lelkes kitartás és elszó sorban a magyar hölgyek támogatása szükséges hozzá. S vajjon nem szivesen támogat-e minden magyar nő teljes áldozatkészséggel olyan eszmét, mely, a mig egyreszről egész vidékek megelhetesi forrását biztosítja, másreszről otthonunk magyar stilü diszitésérő gondoskodik.

A kalotaszegi varrottasokról szóltam, de mint már emliém, nemcsak a kalotaszegi asszonyok varrnak. Gyönyörű, meg tán a kalotaszegineé is szebbeket hímzett Magyországtól fogva. Láttam egy ágyfelhuzatot finom vászonból, melynek diszét gyönyörü kyukacsos mintájú széles betétek alkották. Páratlanul szép volt. Ugyancsak régi vidékérel került ki egy kicsi párnabuzat; remek lyukacsos minta. Valami élénk sziná párnácskára huzva, könnyű batiszfodrokkal ellátva, gyönyörü dísze lehetne bármely hálószobának. És ezt a párnácskát nem tudta eladni a készítője az egész városban és a mikor mégis elvesztegette potom 1 forintért, azzal a kijelentéssel tért vissza a falujába, hogy soha effelevel a szemét nem rontja. És igaza is van. Igen, de a szegény gyámoltalan asszony megállt egy-egy utczasarkon, szó nélkül szerszeje az utczán elsietőknek kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogysem a kezében tartott portekáról kérdezősködjenek. Vajjon nem lesz-e a vevőre, claloora sokkal előnyösebb, ha az É. K. E. vállalozik a kozvetitésre: munka-anyaggal, mintákkal dátja a falugazdat, a kész munkákat tőlük méltányos árban átveszi s a vennt szándokozóknak ugyancsak méltányos árban rendelkezésükre bocsátja; megrendeleseket elfogad és közvetit. Hogy meunyire áldásos lesz ez a terv, mutatja az, hogy a mióta a vásárra varrottasokkal bejárói aszszonyok hallottak erről, egymásutan jönnek fel: „Hallánk, instálunk, hogy az urak ezentul megveszik a munkánkat. De jó lesz! Nem kell ezután az embereknek „idegenba" menni". Ugy látszik, ettől a házalástól irtózunk; bizony nem is csekélysége bizonytalan nyereség fejlesztés elhagyni hetekre az otthont, talán az apró gyermekeket is. Fődig messzire is elmennek: ismerek gy asszonyt, a ki Fiumet is megjárta, de ezrel ugy beszél a faluja, mint „nagyon világi szemely"-ről.

Jó! tudom, hogy a vetélytól is az riasztja vissza a legtöbbjét, hogy mire a varrottasok a kereskedésekbe jutnak, mésesen drágákká lesznek. Nos, az egyesület fáradhatatlan buzgalmtnak jövoltából ezt a hátrány is elesik.

De nemcsak a varrás az egyetlen iparág, melyet az gyelni nép üz. A szőttesek mellett, melyeknek nem annyira esztétikai, mint praktikus értékük van, különösen a faragászati és edenyipari czikkekről akarok pár szóval megemlékezni. A kalotaszegi ferfiak nagyrésze farag; faragja a gyönyörűbbnél gyönyörűbb himes bukokat, melyek ujabban Kolozsvár vidékén az uri házakban is megtalálhatók. Es méltán. Van valami szokatlanul szép e butorokon, melyeknek szétbarnárra politurozott alapján a fa természetes szinének kifaragott, jellegtelen bevésett minta szinte kidomborodik. „Himes" butornak hivják es csakugyan olyan, mint a himzés. Az E. K. E. készülöben levő néprajzi muzeumának egyik szobája ilyen himes butorokkal lesz berendezve: ágy, asztal, pohárszék, padok, lada, szekek, egy kőlős alaku rácsos rijtaju fali szekrény és tálszéki; ebből áll a butorzat, a himes faragás a legremekebb mintáju, mindehhez kalotaszegi függönyök, ágy és asztalterítő; ugy-e bár érdemes lesz a megtekintésre?

Mig ezeket bámultam, egy igazi magyar uri ebédlő képe járt eszemben: himes asztal, körüle székek, a falak mentén egy-egy karospad, pohárszékek, az egyik szekrénybe az emlitettem rácsos ajtaju faliszekrény, egy másik sarokban egy hatszögletü himes asztalka apró székekkel, a kandallónál melett egy himes lada is helyet foglalhat, mint fakosár, a földön ebédi mintájú szekelyszőnyeg, a tálasokon vásárhelyi magyar stilü tányérok és kulacsok s az egész szobának melegé otthonias és szinnezetet adva, piros rózsás varrottas függönyök és teritők. — Azt hiszem, a valóság meg szebb lenne e képnél és — hogy a dolog praktikus oldalat se tévesszük szám szerint elől — 400—500 frtnál többe nem kerülne. Ezért egy minden izében magyar, minden kis részletéig érdekes és gyönyörű szobát lehetne. De a kinek egész berendezésre nem is telik, ne unalmasza el, hogy egy-egy ilyen himes kis butort be ne szerezzen. Készítenek olyat is, a melyen a fát természetes minőségben meghagyják, ezt aztán az ember maga tetszése szerint kifesheti az u. n. technikai festékkel és belakozhatja. Olcsó és nagyon erős lett karácsoni ajánd k ft egy-kis polcz, kis asztalka, szék, falra való fatányér, taleza stb. — A fatányér darabja 3 korona, asztal 6 szöglelü, csztergalyozott lábakkal (milyen csinos dohányzó asztalka lenne) 10 K, szék 4 korona.

Szóltam magyon csinos zsugorapadot himzett butorra kalotaszegi varrottasokkal kárpitozatva, nagyon elegáns volt; láttam aztán egy kis fülke-berendezést ugyancsak ilyen butorokkal és varrottas függönyökkel, elragadoan bájos volt is.

S aztán — a mi nagy előny — bármilyen, soha nem látott formát szivesen megkisértenek, sőt örvendenek, ha valami ujat tanulhatnak.

Csakugyan milyszi intelligencziáju emberek ezek. Ösmerek egy körösfői faragót, a ki uj, meg uj mintákat talál ki; mikor egy alkalommal megkérdeztem: honnan veszi a mintákat, önérzetesen mutatott a homlokára: „Van itt istalom még elég".

Ha annak az embernek elég munkája lenne, hogy abból egy kis iskolt gyujtve, megfelelő műhelyről, kellőleg kiszárlott fará stb. gondoskodhatnak, még szebb és korrekebb munkát adna, mert izlését fejlesztheténe, hézi ügyességet gyakorolhatná.

A szobák diszitésének kiegészítéséről, a marosvásárhelyi festett tányérokról, kanesókról, vázákról akarok egy-két szót mondani. A legszebb, a mit e nemben láttam, 6 falra vagy pohárszek tetejére disznek való tányér volt, mind különböző nagy stilizált virággal. Pl. az egyiken egy a most annyira divatos irisz volt, a másikon tulipán, a hacmadikon napraforgó, voltak közöttük magyar stilü tulipánosok, hagymásak stb; darabja 60 f, falon hámulatosan szép hatásu. Ugyanesak ilyen vázák, kalotaszegi szőttesekben is.

De, mikor szép dolgokrol van is hosszura nyult ez a pár sor, a melyben a magyar hölgyek figyelmét a meg olyan kevésre méltatott szép iparunk egyes czikkeire fel akartam hívni.

De a tema magával ragadott, hiszen kimerithetetlen. Lelkünket megilleti mindon, a mi szép, bármiben nyilatkozzék is meg s ha ez a szép egyszersmind a miénk, a mi népünk müvészi tehetségenek munkája, meg közelebb áll szivünkhöz. — Még nagy, hatalmas nemzetek is feltö gondul öriznek, dédelgetö szeretettel ápolnak, lelkesedve magasztalnak mindent, a mi specialisan az övék, a miben nemzeti karakterük érvényesul. Annál inkább kell nekünk maroknyi Magyarországnak, nemzetségek közé élelve, idegenektől környékezve, teljes erőnket megfeszítve őrizni, ápolni és dédelgetni mindazt, a mi a specifikusan egyénünk emlőinek megnyilatkozása. — Higjjék el hölgyeim, e munka nagy resze a miénk, a magyar nőké, epen azért, mert mindenre kiterjedő, finom nói lelket, egész szivet igenyel. — A mi vallainkra nehezedik tehát a feladat (oh, hiszen nem nehéz feladat), hogy a magyar házi-ipart legjobb tehetségünk szerint támogassuk, mert azzal fejlesztjük, azzal kenyeret adunk a népnek, azzal magyros izlésüve tesszük környezetünket.

Szeretném, ha a felsoroltiparczikkek egy-egy szép példányát önöknek bemutathatnám; azt hiszem, lesz is reá alkalmam. Meg vagyok róla győződve, hogy nemcsak magyar lelkük, hanem esztétikai izlésük is szépek fogja taláni. — Az Erdélyi Kárpát Egyesület — addig is, mig az iparpártolás nemes tervének valósága megmutatja elebe lep — a legnagyobb készséggel és hazafias örömmel vállalkozik a közvetitésre; megrendelseket elfogad s gondoskodik arról, hogy a kivánt munka a legrövidebb idő alatt, természetesen az ered ártban, a megrendelő kezéhez jusson.

Adja Isten, hogy a hazai népipar gyakorlati pártolásának nemes eszméje ne maradjon csak terv; s hogy tényleg megvalósulhasson, nagyrészben a magyar nők támogatásától függ; tehát bizzunk benne!

Radnóiné Brabovszky Irén.

Ipar és iparfejlesztés Udvarhely-vármegyében.

(**Örley János** kir. iparfelügyelőnek, mint a vármegyei iparfejl. szető bizottság tagjának jelentése).

(2. folyt.)

II. **Gyáripar.**

Egyedüli nagy gyára a vármegyének Lántzky Sándor szentkeresztbonyai vasgyára, mely állandóan 200 gyári munkásnak, 130 bányamunkásnak, azonkivül nagy számu erdei munkásnak, szénégetőinek és fuvarosnak nyujt állandó keresetet. A gyárnak egy hátránya van, hogy közelében nincs vizet. Részben ez vas árának csökkenésére, másrészt a terhes szállitási körülmények tulságosan megnehezitik ugyan prosperálását, remélhető azonban, hogy rövid idő multa czeket a nehézgesebb lekézdi a vasutat vaszorgalmu tulajdonosa s ha vasutlátnak szilárd alapot fog biztosithatni a kormány megfelelő támogatásával. A tervbe vett uj üzemágak megbonositásával — tégelyczel és fémen szerszámgyártás — es a gyár nemcsak a megyének, de az egész Szekelyföldnek lesz legszebb, legfontosabb iparegylete.

A fülei vasgyár már csak romhalmaz. Felépítése azon körülménynel fogva, hogy nyersanyaga nincs, fogja elfogyott, hogy a vasutól 16 kilométernyi távolságra fekszik, teljesen ezeltlan volna. Ugy az a sors erte, mint számos más vállalatot, mely kizárólag a fa kiaknázás végett az erdőség közepébe lett állitva. Ez idő szerint kel vasonló családjával ocska vasat ömlesztő és ezt primitiv eszközökkel. Csak hónapok kérdése, meddig lépesek ezek a lehetetlen körülményekkel megküzdeni és azután végleg elcsendesüli az enyészetnek indult filei vasgyár környéke.

Bodnafalu vasolvasztója, Kis-Baczonban hámora van ugyanak a Lantzky Sándor szentkeresztbonyai kisebb szabásu és hosszabb ideje szünetel. A hámorban azonban a közejövőben mindkettőt kijavitva, megnagyobbitva fogja ujolag üzembe helyezni. A vasérczek-ben gazdag Erdővidéknek véleményem szerint jövője van. Tekintve, hogy azérczek Felső-Rákos, Szályoldos, Bibarczfalva határain vannak, hogy az Erdővidéken termett faszénnek természetes utja a Baróth-völgye és hogy Köpecz kazánfütőrre alkalmas és olcsóbb mint a szénnel fuhatlan kőszén vasgyár, egyelőre alkalmas helye egy nagyobbszabásu vállalat lebonyolitásere az Agyagfalva és Köpecz közöttt, vasut mellett felső terület kinálkozik. Itt az a terület mire nem tartozik Udvarhelyvármegyéhez, meg-is indrakt erdeke volna egy nagyobbszabásu vasmű keletkezése.

Fürösztelep a vármegye területén negy van, mindannyi fonyódta felfíratészlére alapitva.

Torda és Szamos-falu fürösztelepe Zetelakán 25, Fábián József fürösztelepe a 17. falusi havason 30, Ugron Gábor fürösztelepe Bethlenfalván 15, dr Otrobán N. es tarsa fürösztelepe Kárgyason 20 munkást foglalkoztat allandóan. A negy telepen 5 kerefürész es 5 vasfürész van használatban. Nagy számunat vasszörva az erdőségekben egyszerü vizifürészek is, melyek fa kerétü 1 pengőjü (Venetianer) fürészekkel dolgoznak. A legtöbb a kel Oláhfalu határán (35) és Lövétén (12) van. Járások szerint az udvarhelyi járásban 58, az oklándi járásban 15, a kereszturi járásban 1. összesen 74 ugyanannyi pengővel. Üzemük n m állandó, hanem csak időszaki, a hegyi patakok időszerint vizi erejéhez mért. Állandó munkát nem igénylve nek, rendszerint a tulajdonos fürészeli fel saját erdejének fajut. Idő tartozik meg egy esertőrö vizi malom Parajdon. Volt ugyan még egy esertőrö vállalat a 17 falusi havason, Fábián József tulajdonban, kapcsolatban azzal a fürészszel, mely I. évi ötös Csik-Csicsó közög határára lett alapitva. Hogy a esertőrövel mi történt, arról nincs tudomásom.

Téglagyár 4 van a vármegye területén. Ezek közül jelentősegel egyedül Ugron Gábor bethlenfalvi gyára bir, mely mindennemű szükséglettel van, mert gépekkel van felszerelve és az agyagbányával függő kötelpályával van összekötve. Anyagja, gyártmánya kitünő, termesége sokoldalu, mert is placza jóészt a magyar tetőfedés kivül van. Allandóan 32 munkást foglalkoztat Kivánatosnak tartanm, hogy a tulajdonosa a keramiigyártást tanulmánya tárgyává tenné, mert azt hiszem anyagja e czélra tökéletesen megfelelne. Ugy a keramii, mint a tégelyczelemez, azt hiszem, Erdélyben keresett czikk volna.

Ugron Ákosnak székelyudvarhelyi, Kovács Mózes, valamint Nagy S. Lajos székelykeresztúri téglagetői elemi erővel, gépekkel nem rendelkeznek Kivülök még nehány téglavető van, a melyek azonban csak órói számolnak be a kérdőivek Lövétén.

Vargyason állitólag czementgyártáshoz alkalmas nyersanyagok vannak, adatgyüjtő ilyenek felállitását indítványozza. Az ügy tanulmányozását ajánlom bizottságunknak.

Mezőgazdasági szeszgyár a vármegye területén 9 van. Ugymint: Boros Károlynak Székely-Udvarhelyt, özv. Boros Györgynének Székely-Udvarhelyt, Ugron Ákosnak Székely-Udvarhelyt, Ugron Zoltánnak Szent-Mihályon és Fiátfalván, Nirschi Józsefnek Parajdon (szünetel), Gyertyánffy Rozálinak Vargyason, Bartha Andor örökösének Bardoczon.

Gőzmű van csak 7 van, ezek is csak sima órlésre vannak berendezve s vámra órlnek. Meg pedig: Sándor Albertnek Nagy-Solymoson, Binder Péternek Erkedon, Szabó testvéreknek Eleden, Török Jánosnak Enlakán, Bak és Hajnal Testvéreknek Fiátfalván és Benen, Miklós Sándornak Muzsnán. Ezekben az állandóan alkalmazott munkások száma 11.

A vizi malmok száma járásonként a következő:

	malom	köpárral	munkása
az udvarhelyi járásban	99	160	98
az oklándi járásban	38	70	48
a kereszturi járásban	47	88	61
összesen	181	318	207

Mindenesetre fellünő, hogy a megye területén egyetlenegy műmalom sincsen, ellenben van még szélmalom H.-Remetén 2, Bágyon, Medesen 1—1.

Olajtörő malom is van Tibódon és Parajdon, a lehető legrendesebb berendezéssel.

A posztó- és pokrczcző- és háziipar szükségletéhez mérten a következő vizimüvek vannak a vármegyében: Lövétén 7 vanyló, Oroszhegyen 3 vanyló, Parajdon 4 vanyló, H.-Szt-Martonban 1 vanyló, Kis-Galambfalván 1 vanyló, Erdőszentgyörgyön 2 dürcsinkő és 3 gyapjufésülő, Sz.-Udvarhelyt 1 gyapjufésülő.

Berendezésük a lehető legprimitivebb, még a háziipari igenyeket sem kielégitik.

Meg a mostani viszonyok kellő megemlekezunm, mert azok felsorolása a háziipari részbe még kevésbbé illik, mint ezen fejezetbe. H.-Karácsonfalván 10, Abásfalván 8, Olaszteleken 20, Szádoboson 20 mészégető van kezdetleges fa-tüzelésre alkalmas. A mészet maga a termelő hordja szét és értékesiti hazánk utjain. Jó anyag feletti rendelkezven, meg kellene kisertení a mészégetőket arra ösztönözni, hogy közegeknent egy-egy jobb kemenczet épitsenek, mi által takarékosabb és nagyobb termesztre volnának képesek.

Különfélék.

Képzelt sérelmek.

A dolog voltaképpen ugy áll, hogy a választások küszöbén vagyunk. Ilyenkor az aspiránsok minden lehető eszközöket **bat** fel. Választások lesznek pedigien ugy a vármegyénél, mint az egyszerű parlamentiek. Itt ösztönzőket, ott képviselőket választanak; mar azok, akik illetékesek reá.

En nem vagyok választó; mikor az voltam, akkor sem eltem jogomnak s ugy gondolom a politika sem erdekelt. E lapban különben nem is volna helyén a politizálás és en amihez nem értek, olyanhoz hem is szólanek.

Ám künn nagy pelyhekben hull ismét a hó és hidog van; ilyenkor nem szivesen bolyongok, kinn falun. Hát itt vannak az ujságok. Elő az ókulárival s unalmamban elolvasom mindeniket, meg ha ros s Nem szivesen teszem e csak azért kezdtem el a papiőla „Zuva"-tolol, mert már nem tudok mihez kezdeni. Megmondom, miért nem szivesen olvasom e lapot. Mert szépszerivel hajhászatban nem ismer határt. Az igazság ugyanis nagyon relativ fogalom s azt hiszem en járok legközelebb hozzá, a ki csak távolbol szemlélem a dolgokat.

Abban a lapban ugyanis szépszerivel van, már annak, a kinek. Nekem nem; nem is foglalkoznám vele mégképpen, de ingyen kiltik hozzánk s terjesztik nálunk,

---

is hahotára fakadtal rá és erősen vártad az idő megérkezését. Igazán ám, hogy egyszerűen közöttt marad s hogy nem tettem szóporodás és hogy a trefa ily hangra változott. Ugron Lázár és Fejérvári de nehéz jó öreg urak, apád barátai is mosolygtak volna azon a tarczán.

A 70-es évek második felében ejtanitomra a kendiónai grof Telekiféle mintagazdaságba menőleg vendégem voltal egy vendégiőben. Vacsora kezdeen elnök volt szó; a tehát közöttt egy cset alkalmatlan. Az ő tudós ur egy francia pelidabeszédre hivatkozva, könnyü czerrel azt mondta, hogy Hekuba a régiek alvilágából (pokoli nói szinu alak) nem volna ezen a világon s felette nagy szánnnal, milliószor boldogabb lenne az e világi elet. Sokkal kétsőb panaszaidra mindnyájszor azt ejtanám, hogy teremis magadnak bár egy akkora tudhelyet, mint a fel „markom" s az mindjárt nagyot valtozat a helyzetem. Te egy darabig annak az urnak a mondatára hivatkoztal s indokoltad is azzal, hogy epen a közelében is van Hekuba s felsz. Vegy 4 ev volt meges meghészeczétl s ilyes Boriska, az az egy szerű asszony, minden gyönyörű gondoskeggal vala mindig halalcdig. Ven legenyek sokan ezt, hogy tőlhjtyen meghaszaczenak, mikor már jöreszt csupán gondozsam és epolesra van szükségük. Nevedet es sokaknak egyszerűen csak vegye rajaszkodástl hagytad örökszéglel. Meg vagyok győződve, hogy mulckedet a szép ifjuk ilyet lesznek is hiven fogja örizni, kivel az utolsó tavaszon szép nyári vezérnapokon kirándulszkat rendezteck. Kusály vázlatos, Hegyhajnal-vaszhoz a narczisszczkhol feheriő erdei mezőkre, hol regelhen nap vagy tarsaszgaczkal sokat vadaszfal, mint hires puskás, ki a Hatod fenyőcsevel is ismertek.

Hegyi Peter h.-szentmártoni ev. ref. pap az ennyiszer idézett az adott eldult, az utolsó pár ev előtt eskettége felkert Demeter Dénes kántorszálláson szintus pap. Ugy a hátszéken kézeli sir szekén halásszon ugy tudom idő tájban fán minden terdul közénszgczik. Hallatlan, mert ez eldeczdi szekely parok zenekarnak epen egy idő tájban van dula zárt be. A vegyet hozta szálasan s pozsdi szen porckal vegyüjtenek, melyből tőlüke hasonlo szerszámokat, hogy alcott emlelő szüksége van. Ki tudja, hogy vajjon nem szerjek-e ilyen szerszámokat, hogy nagy hamet se hallja soha senki?!.. Ha nem vagyok hiszi hajnaszek a fa-

Nem szeretném ha meglévesztene valakit. Én irtam kölönben a Gyarmathy-affer óta minden polemiát s illik, hogy én szóljak most is. Én már tul vagyok azon az időn és tul vagyok azon a koron, a mikor valami kellemetlenségem támadna a miatt, hogyan nem lehet meg szeteni azzal, mert a multi helyen elkergettem tolvaj cseled leánykámat, hogy kiszerkesztenek érette. Pedig ha valaki venné ezt a faradtságot s tudna, hogy nekem azzal árthat, a szenzáció hajhászó ember inog az is. Szóval azt akarom a városban, de azért ismerem ő szt. Ottó s a dörgest. Szertett ambiczióju emberek, képpzett sérelmekkel voltak, „vagynak" es lesznek mindig. Hála Istennek nem székelyek, úgy kerülte a közös ügyünk. Hallottam dicsérni, hogy ő a szélhelyek köztünk azert mondom csupán hálából.

En bizony szentül hiszem és igen jól tudom, hogy az ilyen uraknak nem a szekelység érdeke az erdekük.

Pedig most kezdett feljönni a nap, a székelység napja. Soha miszta elfoglaltuk ezt a darab földet, annyi nem tértenek a szekelységet, mint a mióta Szell Kálmán kormányelnök, Darányi Ignácz belügyminiszter s Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter s Hollaky Artur főispán es dr Damokos Andor alispán lettek.

Arról nem tehetek sem én, sem székely atyámfiai nemzetünk, hogy az idegeneknek ez nem tetszik. Es erről sem tehetek, hogy a közérdek az első, s csak azután jönnek a szekelyek. Vagy talan nem is jönnek, hanem mennek.

Bizony furu allapot, hogy most az igazság, jog s törvényes az urakodó jelszavak. Canis mater! az oroszhegyi kormánybiztosság ideje lejárn s a vezetők a jelszavak szerint kormányban vesznk.

Ugy van, hogy nem tehetünk mindenkinek tetszik. Nekem tulajdonképpen mindegy volna, mert már nem sok van hátra; népemnek azonban nem mindegy és ezert huztam ki ismét a ven kalamust.

Lássuk hát a legujabb szörnyű sérelmeket. Hollaky főispánt elmulasztá a multi hun közigazgatási gyülesen s itt utvizsgáló biztosokat választanak. A gyülest vezetti az elnök s a gyülés választ. Az elnök cenuncziálja a választás eredményét s ezzel a dolog felett vége van. Ugy van, hogy a megyei főispán a választás felett nincs nem is lehet. Vagy ha volt, miért nem állott ott elő kifogásaival? Az allamiutakat jó karban tartja az allam s kadja a kavicsozást annak, ki legolcsóbban vallalja ezt. Ugy jól, az allami utakat van szó s a dolog tisztán a kereskedelmi kormányt illeti. A kereskedelmi miniszter adta ki a kavicsozást a legutanyosabb vallalkozónak. Ehez Hollaky főispannak annyi köze van, mint Veredhes szekely vezérnek a urnak. Szóval a főispán éppen semmit sem tehet, hogy a megvalaszott utfelügyelő, vagy tudja a kő milyen czim dukál neki, alyafisaghan van a kavicsvallalkozóval. A gyülesen ott voltak mindnyájan, a kik ezt szerettek volna, de ugy mint nem tehettek reá, ha már ugyan ez a dolog sérelmes. Nézetem szerint csoppet sem az, mert az allamépitészeti hivatal sem mondsorg, sem nem kóma senkivel s az a kavicsozás ugy van, hogy hullaphatja utvizgáló. A magyar biztosagi tag lióba agálna, ha valami nem volna rendben, mert ha ő maga volna a kavicsatado s nem rokona: az allamépitészeti hivatal nem venné at a kavicsot, ha nem jó es elsőnemű annak ugyanigy akkor sem, ha törvényes biztosági tag es utfelügyelő is az illető

Ez a tisza igazság es az, hogy az egész dolog csak nagy ellenbaja tőtteni es mária reperaltak az e havi ülésben.

Ugyan kérem veridikájá a nékem valaki, hol itt a sérelem?

Ilyen nagy dolog a másik is.

Megirúlt a nyáron a megyéssel egy pár állás es pályázott hiddeter reá. Sok az ember es kevés a fiska. Sok volt a pályázó, kevés az állás. En édes Istennek, ki tehet erről.

A megürült állások ezek valanak: egy alszámvevő, egy árvaszéki nyilvántartó: ertesitő, egy szolgabiró s egy központi irnoki állás. Alszámvevőnek minden protekczió mellőzésével kinevezte a főispán, igen helyesen es igazságosan, a megyénél már regebben szolgáló szekely irnokot. Ugy szólt irnokot. Ilyen módon előléptetés ujan töltötte be az árvaszéki nyilvántartói állást is. Pedig hát elkövetett a sógorság es komaság mindent, hogy nei igy legyen.

Az igazság azonban ugy követtette s igy is történt.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem? Vagy abban, mert nem volt a protekczionák semmi fogása, s mert a megyei szolgabirói s a főispán az irnoki állásokat is, kiválasztva a legtöbb kválifikáczióval rendelkező egyének közül a szekelyeket es azokat, a kiket nem protegált senki.

Ugyan kérem hol itt a sérelem? Vagy az igazság nem kell? Arról nem tehetek

Hát ezek közül a kinevezett irnokok közül egyet szolgálattelybe a megyei árvaszéknek osztottak be s ott a fiskal ő vezetőszéki biráinak egy szolgabirónak es egymást, egy irnokot azzal biztak meg, hogy iktason, vagyis a beérkezett ügydarabokat lajstromozza.

Ez az irnok nem felelt meg annak a munkának s kiscsetlés egy olyannal, a melyik jobban tudta a dolgot s ő helyezték oda. Ugy tehát egyik szolgabirósághoz s ott jól bevált. Az pedig csak világos dolog, hogy minden embert ott kell használni, a hol leginkább elvegyülhet. Itt csak ez történt es semmi más. Ugy van, hogy lehet valaki jó biró, de rossz kocsi; jó szobalczány, de rossz szakácsné; gyönyörü kézirásu, de rossz fogalmazó. Szerencsére latni ki volna egyformán képes minden munkára? Különben ha hibázott az illető, bünhődik is, mert azt tartom, hogy szolgabirónak inditodak ellene s ha hibás valamiben, azert megbünetik.

Ugyan, kérem veridikájá nekem, hol itt a hiba? Hiszen éppen ez az igazság. En nem tehetek arról, hogy a protegálokat es a protegáltakat ek nem kell. S csak azra akartam reá mutatni, hogy it a jog, törvény es igazság nem hangzatos jelszavak csupán es a közérdek az első es csak azután jönnek a személyek, vagy talán mennek?

(Sz. D.)

— **Szell Kálmán** miniszterelnök, mint belügyminiszter, az oroszhegyi tüzkárosultak segélyezésére 460 koronát adományozott. Ujabb jele, hogy a magas kormány mennyire szíven viseli székely népünk sorsát. Hála és köszönet azoknak, a kiket ezért méltán megillet minden elismeres!

— **Kinevezés.** A király Kovács Károly helyébi kir. törvényszéki jegyzőt a csíkbói kir. járásbirósághoz aljárásbírónak nevezte ki.

— **Darányi miniszter a székelységért.** Nagy megnyugvással és öszinte örömmel vesszük Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszternek a képviselőházban tett következő kijelentését: — „a székelység helyzetére és viszonyaira megkívánom hangoztatni, hogy ez a székelység helyzetével komolyan kivanok foglalkozni; és pedig komolyan kivanok foglalkozni nemcsak az ellentenyészetes és a legeltetés szempontjból, hanem foglalkozni kivánok azzal, hogy a Székely-föld szegénysége megszűnjék s tartozik. Ez egyike lesz a közelebbi teendőinek és azt hiszem, hogy intézkedéseim olyanok lesznek, a melyek az ország közvéleményének megnyugtatása fogunk szolgálni." Ezt a remek szekelybarát szavakat szívesen szolgáljuk ki s ő 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Hymen.** Spanyár Pál, a helybeli röm. kath. fogymnasium rajztanara a napokban eskuütött örök hűségest Soó Mariskának, ózv. Soó Kornélné özvegy asszonyt leányának. Az esküvőre a helybeli templomban ugy szólva csak a legszűkebb körnek volt szabad megjelenni s ő hó 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Hymen.** Spanyár Pál, a helybeli röm. kath. fogymnasium rajztanara a napokban eskuütött örök hűségest Soó Mariskának, ózv. Soó Kornélné özvegy asszonyt leányának. Az esküvőre a helybeli templomban ugy szólva csak a legszűkebb körnek volt szabad megjelenni s ő hó 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Varmegyenk közigazgatási bizottsága** e hó 13-án tartotta meg szokott havi ülését a helybeli megyeházban. Elnöklése alatt. Jelen voltak: Damokos Andor dr alispán, Adám Albert ih. főjegyző, Molnár Lajos kir. p. ü. tanácsos, penzügyigazgató, Biemar Károly kir. ügyész, Szabó Ferenczné b. árvaszéki elnök, Kalocsay Ödön dr tb. főügyész, Hoffmann Sándor h. kir. főmérnök, Lengyel József dr t. főorvos, Sándor Mózes kir. tan., tanfelügyelő, Zonda József tvh. allatorvos, Keith Ferenczné dr. ill. es Szabó Gábor ill. alj gyzo mint rendes elöljárók, Szemerjay Károly, Kornis Ferenczné, Szabó Ferenc, Lántzky Sándor es Szabó Gergely biz. tagok. A bizottság tudomásul vette az alispannak az ügyforgalmat es felhonyolitast illető jelentését, valamint azt is, hogy a megyeházi kőrbetetőzés munkálatai tul a tvh. allatorvos adja elő. E helyett ezentul a kiadott utlevelekrol tesz jelentest es a multi havi, Romanialba szóló utlevelek szamat 54-ben jelzi, S tudatja, hogy mis külfö di allamokba szenkivül utlevelet senki sem kaptanak. Az ujra es a szekely czik gyülésen nincs nem is lehet. Vagy ha volt, miért nem állott ott elő kifogásaival? Az allamiutakat jó karban tartja az allam s kadja a kavicsozást annak, ki legolcsóbban vallalja ezt. Ugy jól, az allami utakrol van szó s a dolog tisztán a kereskedelmi kormányt illeti. A kereskedelmi miniszter adta ki a kavicsozást a legutanyosabb vallalkozónak. Ehez Hollaky főispannak annyi köze van, mint Veredhes szekely vezérnek a urnak. Szóval a főispán éppen semmit sem tehet, hogy a megválaszott utfelügyelő, vagy tudja a kő milyen czim dukál neki, alyafisaghan van a kavicsvallalkozóval. A gyülesen ott voltak mindnyájan, a kik ezt szerettek volna, de ugy mint nem tehettek reá, ha már ugyan ez a dolog sérelmes. Nézetem szerint csoppet sem az, mert az allamépitészeti hivatal sem mondsorg, sem nem kóma senkivel s az a kavicsozás ugy van, hogy hullaphatja utvizgáló. A magyar biztosagi tag lióba agálna, ha valami nem volna rendben, mert ha ő maga volna a kavicsatado s nem rokona: az allamépitészeti hivatal nem venné at a kavicsot, ha nem jó es elsőnemű annak ugyanigy akkor sem, ha törvényes biztosági tag es utfelügyelő is az illető

Ez a tisza igazság es az, hogy az egész dolog csak nagy ellenbaja tőtteni es mária reperaltak az e havi ülésben.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem?

Ilyen nagy dolog a másik is.

Megirúlt a nyáron a megyéssel egy pár állás es pályázott hiddeter reá. Sok az ember es kevés a fiska. Sok volt a pályázó, kevés az állás. En édes Istennek, ki tehet erről.

A megürült állások ezek valanak: egy alszámvevő, egy árvaszéki nyilvántartó: ertesitő, egy szolgabiró s egy központi irnoki állás. Alszámvevőnek minden protekczió mellőzésével kinevezte a főispán, igen helyesen es igazságosan, a megyénél már regebben szolgáló szekely irnokot. Ugy szólt irnokot. Ilyen módon előléptetés ujan töltötte be az árvaszéki nyilvántartói állást is. Pedig hát elkövetett a sógorság es komaság mindent, hogy ne igy legyen.

Az igazság azonban ugy követtette s igy is történt.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem? Vagy abban, mert nem volt a protekczionák semmi fogása, s mert a megyei szolgabirói s a főispán az irnoki állásokat is, kiválasztva a legtöbb kválifikáczióval rendelkező egyének közül a szekelyeket es azokat, a kiket nem protegált senki.

Ugyan kérem hol itt a sérelem? Vagy az igazság nem kell? Arról nem tehetek

Hát ezek közül a kinevezett irnokok közül egyet szolgálattelybe a megyei árvaszéknek osztottak be s ott a fiskal ő vezetőszéki biráinak egy szolgabirónak es egymást, egy irnokot azzal biztak meg, hogy iktason, vagyis a beérkezett ügydarabokat lajstromozza.

Ez az irnok nem felelt meg annak a munkának s kiscsetlés egy olyannal, a melyik jobban tudta a dolgot s ő helyezték oda. Ugy tehát egyik szolgabirósághoz s ott jól bevált. Az pedig csak világos dolog, hogy minden embert ott kell használni, a hol leginkább elvegyülhet. Itt csak ez történt es semmi más. Ugy van, hogy lehet valaki jó biró, de rossz kocsi; jó szobalczány, de rossz szakácsné; gyönyörü kézirásu, de rossz fogalmazó. Szerencsére latni ki volna egyformán képes minden munkára? Különben ha hibázott az illető, bünhődik is, mert azt tartom, hogy szolgabirónak inditodak ellene s ha hibás valamiben, azert megbünetik.

Ugyan, kérem veridikájá nékem, hol itt a hiba? Hiszen éppen ez az igazság. En nem tehetek arról, hogy a protegálokat es a protegáltakat ek nem kell. S csak azra akartam reá mutatni, hogy it a jog, törvény es igazság nem hangzatos jelszavak csupán es a közérdek az első es csak azután jönnek a személyek, vagy talán mennek?

(Sz. D.)

— **Szell Kálmán** miniszterelnök, mint belügyminiszter, az oroszhegyi tüzkárosultak segélyezésére 460 koronát adományozott. Ujabb jele, hogy a magas kormány mennyire szíven viseli székely népünk sorsát. Hála és köszönet azoknak, a kiket ezért méltán megillet minden elismeres!

— **Kinevezés.** A király Kovács Károly helybeli kir. törvényszéki jegyzőt a csíkbói kir. járásbirósághoz aljárásbírónak nevezte ki.

— **Darányi miniszter a székelységért.** Nagy megnyugvással és öszinte örömmel vesszük Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszternek a képviselőházban tett következő kijelentését: — „a székelység helyzetére és viszonyaira megkívánom hangoztatni, hogy ez a székelység helyzetével komolyan kivanok foglalkozni; és pedig komolyan kivanok foglalkozni nemcsak az ellentenyészetes és a legeltetés szempontjból, hanem foglalkozni kivánok azzal, hogy a Székely-föld szegénysége megszűnjék s tartozik. Ez egyike lesz a közelebbi teendőinek és azt hiszem, hogy intézkedéseim olyanok lesznek, a melyek az ország közvéleményének megnyugtatása fognak szolgálni." Ezt a remek szekelybarát szavakat szívesen szolgáljuk ki s ő hó 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Hymen.** Spanyár Pál, a helybeli röm. kath. fogymnasium rajztanara a napokban eskuütött örök hűségest Soó Mariskának, ózv. Soó Kornélné özvegy asszonyt leányának. Az esküvőre a helybeli templomban ugy szólva csak a legszűkebb körnek volt szabad megjelenni s ő hó 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Varmegyenk közigazgatási bizottsága** e hó 13-án tartotta meg szokott havi ülését a helybeli megyeházban. Elnöklése alatt. Jelen voltak: Damokos Andor dr alispán, Adám Albert ih. főjegyző, Molnár Lajos kir. p. ü. tanácsos, penzügyigazgató, Biemar Károly kir. ügyész, Szabó Ferenczné b. árvaszéki elnök, Kalocsay Ödön dr tb. főügyész, Hoffmann Sándor h. kir. főmérnök, Lengyel József dr t. főorvos, Sándor Mózes kir. tan., tanfelügyelő, Zonda József tvh. allatorvos, Keith Ferenczné dr. ill. es Szabó Gábor ill. alj gyzo mint rendes elöljárók, Szemerjay Károly, Kornis Ferenczné, Szabó Ferenc, Lántzky Sándor es Szabó Gergely biz. tagok. A bizottság tudomásul vette az alispannak az ügyforgalmat es felhonyolitast illető jelentését, valamint azt is, hogy a megyeházi kőrbetetőzés munkálatai tul a tvh. allatorvos adja elő. E helyett ezentul a kiadott utlevelekrol tesz jelentest es a multi havi, Romaniába szóló utlevelek szamat 54-ben jelzi, S tudatja, hogy mis külfö di allamokba szenkivül utlevelet senki sem kaptanak. Az ujra es a szekely czik gyülésen nincs nem is lehet. Vagy ha volt, miért nem állott ott elő kifogásaival? Az allamiutakat jó karban tartja az allam s kadja a kavicsozást annak, ki legolcsóbban vallalja ezt. Ugy jól, az allami utakrol van szó s a dolog tisztán a kereskedelmi kormányt illeti. A kereskedelmi miniszter adta ki a kavicsozást a legutanyosabb vallalkozónak. Ehez Hollaky főispannak annyi köze van, mint Veredhes szekely vezérnek a urnak. Szóval a főispán éppen semmit sem tehet, hogy a megválaszott utfelügyelő, vagy tudja a kő milyen czim dukál neki, alyafisaghan van a kavicsvallalkozóval. A gyülesen ott voltak mindnyájan, a kik ezt szerettek volna, de ugy mint nem tehettek reá, ha már ugyan ez a dolog sérelmes. Nézetem szerint csoppet sem az, mert az allamépitészeti hivatal sem mondsorg, sem nem kóma senkivel s az a kavicsozás ugy van, hogy hullaphatja utvizgáló. A magyar biztosagi tag lióba agálna, ha valami nem volna rendben, mert ha ő maga volna a kavicsatado s nem rokona: az allamépitészeti hivatal nem venné at a kavicsot, ha nem jó es elsőnemű annak ugyanigy akkor sem, ha törvényes biztosági tag es utfelügyelő is az illető

Ez a tisza igazság es az, hogy az egész dolog csak nagy ellenbaja tőtteni es mária reperaltak az e havi ülésben.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem?

Ilyen nagy dolog a másik is.

Megirúlt a nyáron a megyéssel egy pár állás es pályázott hiddeter reá. Sok az ember es kevés a fiska. Sok volt a pályázó, kevés az állás. En édes Istennek, ki tehet erről.

A megürült állások ezek valanak: egy alszámvevő, egy árvaszéki nyilvántartó: ertesitő, egy szolgabiró s egy központi irnoki állás. Alszámvevőnek minden protekczió mellőzésével kinevezte a főispán, igen helyesen es igazságosan, a megyénél már regebben szolgáló szekely irnokot. Ugy szólt irnokot. Ilyen módon előléptetés ujan töltötte be az árvaszéki nyilvántartói állást is. Pedig hát elkövetett a sógorság es komaság mindent, hogy ne igy legyen.

Az igazság azonban ugy követtette s igy is történt.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem? Vagy abban, mert nem volt a protekczionák semmi fogása, s mert a megyei szolgabirói s a főispán az irnoki állásokat is, kiválasztva a legtöbb kválifikáczióval rendelkező egyének közül a szekelyeket es azokat, a kiket nem protegált senki.

Ugyan kérem hol itt a sérelem? Vagy az igazság nem kell? Arról nem tehetek

Hát ezek közül a kinevezett irnokok közül egyet szolgálattelybe a megyei árvaszéknek osztottak be s ott a fiskal ő vezetőszéki biráinak egy szolgabirónak es egymást, egy irnokot azzal biztak meg, hogy iktason, vagyis a beérkezett ügydarabokat lajstromozza.

Ez az irnok nem felelt meg annak a munkának s kiscsetlés egy olyannal, a melyik jobban tudta a dolgot s ő helyezték oda. Ugy tehát egyik szolgabirósághoz s ott jól bevált. Az pedig csak világos dolog, hogy minden embert ott kell használni, a hol leginkább elvegyülhet. Itt csak ez történt es semmi más. Ugy van, hogy lehet valaki jó biró, de rossz kocsi; jó szobalczány, de rossz szakácsné; gyönyörü kézirásu, de rossz fogalmazó. Szerencsére latni ki volna egyformán képes minden munkára? Különben ha hibázott az illető, bünhődik is, mert azt tartom, hogy szolgabirónak inditodak ellene s ha hibás valamiben, azert megbünetik.

Ugyan, kérem veridikájá nékem, hol itt a hiba? Hiszen éppen ez az igazság. En nem tehetek arról, hogy a protegálokat es a protegáltakat ek nem kell. S csak azra akartam reá mutatni, hogy it a jog, törvény es igazság nem hangzatos jelszavak csupán es a közérdek az első es csak azután jönnek a személyek, vagy talán mennek?

(Sz. D.)

— **Szell Kálmán** miniszterelnök, mint belügyminiszter, az oroszhegyi tüzkárosultak segélyezésére 460 koronát adományozott. Ujabb jele, hogy a magas kormány mennyire szíven viseli székely népünk sorsát. Hála és köszönet azoknak, a kiket ezért méltán megillet minden elismeres!

— **Kinevezés.** A király Kovács Károly helybeli kir. törvényszéki jegyzőt a csíkbói kir. járásbirósághoz aljárásbírónak nevezte ki.

— **Darányi miniszter a székelységért.** Nagy megnyugvással és öszinte örömmel vesszük Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszternek a képviselőházban tett következő kijelentését: — „a székelység helyzetére és viszonyaira megkívánom hangoztatni, hogy ez a székelység helyzetével komolyan kivanok foglalkozni; és pedig komolyan kivanok foglalkozni nemcsak az ellentenyészetes és a legeltetés szempontjból, hanem foglalkozni kivánok azzal, hogy a Székely-föld szegénysége megszűnjék s tartozik. Ez egyike lesz a közelebbi teendőinek és azt hiszem, hogy intézkedéseim olyanok lesznek, a melyek az ország közvéleményének megnyugtatása fognak szolgálni." Ezt a remek szekelybarát szavakat szívesen szolgáljuk ki s ő 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Hymen.** Spanyár Pál, a helybeli röm. kath. fogymnasium rajztanara a napokban eskuütött örök hűségest Soó Mariskának, ózv. Soó Kornélné özvegy asszonyt leányának. Az esküvőre a helybeli templomban ugy szólva csak a legszűkebb körnek volt szabad megjelenni s ő hó 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Varmegyenk közigazgatási bizottsága** e hó 13-án tartotta meg szokott havi ülését a helybeli megyeházban. Elnöklése alatt. Jelen voltak: Damokos Andor dr alispán, Adám Albert ih. főjegyző, Molnár Lajos kir. p. ü. tanácsos, penzügyigazgató, Biemar Károly kir. ügyész, Szabó Ferenczné b. árvaszéki elnök, Kalocsay Ödön dr tb. főügyész, Hoffmann Sándor h. kir. főmérnök, Lengyel József dr t. főorvos, Sándor Mózes kir. tan., tanfelügyelő, Zonda József tvh. allatorvos, Keith Ferenczné dr. ill. es Szabó Gábor ill. alj gyzo mint rendes elöljárók, Szemerjay Károly, Kornis Ferenczné, Szabó Ferenc, Lántzky Sándor es Szabó Gergely biz. tagok. A bizottság tudomásul vette az alispannak az ügyforgalmat es felhonyolitast illető jelentését, valamint azt is, hogy a megyeházi kőrbetetőzés munkálatai tul a tvh. allatorvos adja elő. E helyett ezentul a kiadott utlevelekrol tesz jelentest es a multi havi, Romaniába szóló utlevelek szamat 54-ben jelzi, S tudatja, hogy mis külfö di allamokba szenkivül utlevelet senki sem kaptanak. Az ujra es a szekely czik gyülésen nincs nem is lehet. Vagy ha volt, miért nem állott ott elő kifogásaival? Az allamiutakat jó karban tartja az allam s kadja a kavicsozást annak, ki legolcsóbban vallalja ezt. Ugy jól, az allami utakrol van szó s a dolog tisztán a kereskedelmi kormányt illeti. A kereskedelmi miniszter adta ki a kavicsozást a legutanyosabb vallalkozónak. Ehez Hollaky főispannak annyi köze van, mint Veredhes szekely vezérnek a urnak. Szóval a főispán éppen semmit sem tehet, hogy a megválaszott utfelügyelő, vagy tudja a kő milyen czim dukál neki, alyafisaghan van a kavicsvallalkozóval. A gyülesen ott voltak mindnyájan, a kik ezt szerettek volna, de ugy mint nem tehettek reá, ha már ugyan ez a dolog sérelmes. Nézetem szerint csoppet sem az, mert az allamépitészeti hivatal sem mondsorg, sem nem kóma senkivel s az a kavicsozás ugy van, hogy hullaphatja utvizgáló. A magyar biztosagi tag lióba agálna, ha valami nem volna rendben, mert ha ő maga volna a kavicsatado s nem rokona: az allamépitészeti hivatal nem venné at a kavicsot, ha nem jó es elsőnemű annak ugyanigy akkor sem, ha törvényes biztosági tag es utfelügyelő is az illető

Ez a tisza igazság es az, hogy az egész dolog csak nagy ellenbaja tőtteni es mária reperaltak az e havi ülésben.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem?

Ilyen nagy dolog a másik is.

Megirúlt a nyáron a megyéssel egy pár állás es pályázott hiddeter reá. Sok az ember es kevés a fiska. Sok volt a pályázó, kevés az állás. En édes Istennek, ki tehet erről.

A megürült állások ezek valanak: egy alszámvevő, egy árvaszéki nyilvántartó: ertesitő, egy szolgabiró s egy központi irnoki állás. Alszámvevőnek minden protekczió mellőzésével kinevezte a főispán, igen helyesen es igazságosan, a megyénél már regebben szolgáló szekely irnokot. Ugy szólt irnokot. Ilyen módon előléptetés ujan töltötte be az árvaszéki nyilvántartói állást is. Pedig hát elkövetett a sógorság es komaság mindent, hogy ne igy legyen.

Az igazság azonban ugy követtette s igy is történt.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem? Vagy abban, mert nem volt a protekczionák semmi fogása, s mert a megyei szolgabirói s a főispán az irnoki állásokat is, kiválasztva a legtöbb kválifikáczióval rendelkező egyének közül a szekelyeket es azokat, a kiket nem protegált senki.

Ugyan kérem hol itt a sérelem? Vagy az igazság nem kell? Arról nem tehetek

Hát ezek közül a kinevezett irnokok közül egyet szolgálattelybe a megyei árvaszéknek osztottak be s ott a fiskal ő vezetőszéki biráinak egy szolgabirónak es egymást, egy irnokot azzal biztak meg, hogy iktason, vagyis a beérkezett ügydarabokat lajstromozza.

Ez az irnok nem felelt meg annak a munkának s kiscsetlés egy olyannal, a melyik jobban tudta a dolgot s ő helyezték oda. Ugy tehát egyik szolgabirósághoz s ott jól bevált. Az pedig csak világos dolog, hogy minden embert ott kell használni, a hol leginkább elvegyülhet. Itt csak ez történt es semmi más. Ugy van, hogy lehet valaki jó biró, de rossz kocsi; jó szobalczány, de rossz szakácsné; gyönyörü kézirásu, de rossz fogalmazó. Szerencsére latni ki volna egyformán képes minden munkára? Különben ha hibázott az illető, bünhődik is, mert azt tartom, hogy szolgabirónak inditodak ellene s ha hibás valamiben, azert megbünetik.

Ugyan, kérem veridikájá nékem, hol itt a hiba? Hiszen éppen ez az igazság. En nem tehetek arról, hogy a protegálokat es a protegáltakat ek nem kell. S csak azra akartam reá mutatni, hogy it a jog, törvény es igazság nem hangzatos jelszavak csupán es a közérdek az első es csak azután jönnek a személyek, vagy talán mennek?

(Sz. D.)

— **Szell Kálmán** miniszterelnök, mint belügyminiszter, az oroszhegyi tüzkárosultak segélyezésére 460 koronát adományozott. Ujabb jele, hogy a magas kormány mennyire szíven viseli székely népünk sorsát. Hála és köszönet azoknak, a kiket ezért méltán megillet minden elismeres!

— **Kinevezés.** A király Kovács Károly helybeli kir. törvényszéki jegyzőt a csíkbói kir. járásbirósághoz aljárásbírónak nevezte ki.

— **Darányi miniszter a székelységért.** Nagy megnyugvással és öszinte örömmel vesszük Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszternek a képviselőházban tett következő kijelentését: — „a székelység helyzetére és viszonyaira megkívánom hangoztatni, hogy ez a székelység helyzetével komolyan kivanok foglalkozni; és pedig komolyan kivanok foglalkozni nemcsak az ellentenyészetes és a legeltetés szempontjból, hanem foglalkozni kivánok azzal, hogy a Székely-föld szegénysége megszűnjék s tartozik. Ez egyike lesz a közelebbi teendőinek és azt hiszem, hogy intézkedéseim olyanok lesznek, a melyek az ország közvéleményének megnyugtatása fognak szolgálni." Ezt a remek szekelybarát szavakat szívesen szolgáljuk ki s ő 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Hymen.** Spanyár Pál, a helybeli röm. kath. fogymnasium rajztanara a napokban eskuütött örök hűségest Soó Mariskának, ózv. Soó Kornélné özvegy asszonyt leányának. Az esküvőre a helybeli templomban ugy szólva csak a legszűkebb körnek volt szabad megjelenni s ő hó 13-ki ülésben tette a miniszter.

— **Varmegyenk közigazgatási bizottsága** e hó 13-án tartotta meg szokott havi ülését a helybeli megyeházban. Elnöklése alatt. Jelen voltak: Damokos Andor dr alispán, Adám Albert ih. főjegyző, Molnár Lajos kir. p. ü. tanácsos, penzügyigazgató, Biemar Károly kir. ügyész, Szabó Ferenczné b. árvaszéki elnök, Kalocsay Ödön dr tb. főügyész, Hoffmann Sándor h. kir. főmérnök, Lengyel József dr t. főorvos, Sándor Mózes kir. tan., tanfelügyelő, Zonda József tvh. allatorvos, Keith Ferenczné dr. ill. es Szabó Gábor ill. alj gyzo mint rendes elöljárók, Szemerjay Károly, Kornis Ferenczné, Szabó Ferenc, Lántzky Sándor es Szabó Gergely biz. tagok. A bizottság tudomásul vette az alispannak az ügyforgalmat es felhonyolitast illető jelentését, valamint azt is, hogy a megyeházi kőrbetetőzés munkálatai tul a tvh. allatorvos adja elő. E helyett ezentul a kiadott utlevelekrol tesz jelentest es a multi havi, Romaniába szóló utlevelek szamat 54-ben jelzi, S tudatja, hogy mis külfö di allamokba szenkivül utlevelet senki sem kaptanak. Az ujra es a szekely czik gyülésen nincs nem is lehet. Vagy ha volt, miért nem állott ott elő kifogásaival? Az allamiutakat jó karban tartja az allam s kadja a kavicsozást annak, ki legolcsóbban vallalja ezt. Ugy jól, az allami utakrol van szó s a dolog tisztán a kereskedelmi kormányt illeti. A kereskedelmi miniszter adta ki a kavicsozást a legutanyosabb vallalkozónak. Ehez Hollaky főispannak annyi köze van, mint Veredhes szekely vezérnek a urnak. Szóval a főispán éppen semmit sem tehet, hogy a megválaszott utfelügyelő, vagy tudja a kő milyen czim dukál neki, alyafisaghan van a kavicsvallalkozóval. A gyülesen ott voltak mindnyájan, a kik ezt szerettek volna, de ugy mint nem tehettek reá, ha már ugyan ez a dolog sérelmes. Nézetem szerint csoppet sem az, mert az allamépitészeti hivatal sem mondsorg, sem nem kóma senkivel s az a kavicsozás ugy van, hogy hullaphatja utvizgáló. A magyar biztosagi tag lióba agálna, ha valami nem volna rendben, mert ha ő maga volna a kavicsatado s nem rokona: az allamépitészeti hivatal nem venné at a kavicsot, ha nem jó es elsőnemű annak ugyanigy akkor sem, ha törvényes biztosági tag es utfelügyelő is az illető

Ez a tisza igazság es az, hogy az egész dolog csak nagy ellenbaja tőtteni es mária reperaltak az e havi ülésben.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem?

Ilyen nagy dolog a másik is.

Megirúlt a nyáron a megyéssel egy pár állás es pályázott hiddeter reá. Sok az ember es kevés a fiska. Sok volt a pályázó, kevés az állás. En édes Istennek, ki tehet erről.

A megürült állások ezek valanak: egy alszámvevő, egy árvaszéki nyilvántartó: ertesitő, egy szolgabiró s egy központi irnoki állás. Alszámvevőnek minden protekczió mellőzésével kinevezte a főispán, igen helyesen es igazságosan, a megyénél már regebben szolgáló szekely irnokot. Ugy szólt irnokot. Ilyen módon előléptetés ujan töltötte be az árvaszéki nyilvántartói állást is. Pedig hát elkövetett a sógorság es komaság mindent, hogy ne igy legyen.

Az igazság azonban ugy követtette s igy is történt.

Ugyan kérem veridikájá nékem valaki, hol itt a sérelem? Vagy abban, mert nem volt a protekczionák semmi fogása, s mert a megyei szolgabirói s a főispán az irnoki állásokat is, kiválasztva a legtöbb kválifikáczióval rendelkező egyének közül a szekelyeket es azokat, a kiket nem protegált senki.

Ugyan kérem hol itt a sérelem? Vagy az igazság nem kell? Arról nem tehetek

Hát ezek közül a kinevezett irnokok közül egyet szolgálattelybe a megyei árvaszéknek osztottak be s ott a fiskal ő vezetőszéki biráinak egy szolgabirónak es egymást, egy irnokot azzal biztak meg, hogy iktason, vagyis a beérkezett ügydarabokat lajstromozza.

Ez az irnok nem felelt meg annak a munkának s kiscsetlés egy olyannal, a melyik jobban tudta a dolgot s ő helyezték oda. Ugy tehát egyik szolgabirósághoz s ott jól bevált. Az pedig csak világos dolog, hogy minden embert ott kell használni, a hol leginkább elvegyülhet. Itt csak ez történt es semmi más. Ugy van, hogy lehet valaki jó biró, de rossz kocsi; jó szobalczány, de rossz szakácsné; gyönyörü kézirásu, de rossz fogalmazó. Szerencsére latni ki volna egyformán képes minden munkára? Különben ha hibázott az illető, bünhődik is, mert azt tartom, hogy szolgabirónak inditodak ellene s ha hibás valamiben, azert megbünetik.

Ugyan, kérem veridikájá nékem, hol itt a hiba? Hiszen éppen ez az igazság. En nem tehetek arról, hogy a protegálokat es a protegáltakat ek nem kell. S csak azra akartam reá mutatni, hogy it a jog, törvény es igazság nem hangzatos jelszavak csupán es a közérdek az első es csak azután jönnek a

Vasutak kedvezmény a r. t. városok rendőrsége részére.

A m. kir. alkamvasutakon, valamint a kezelése alatt álló h. é. vasutakon, az illető személydijszabásban előírt módozatok mellett ez idegig csupán a fővárosi allamrendőrség és az önálló törvényhatósági jogal felruházott városok rendőrségei részére fennállott díjmentes utazás, illetve felmenetidő kedvezménye, a nevezett vasutakon folyó évi január hó 1-én életbe lépett uj személydijszabásban a rendőrszolgálatban levő, de nem önálló törvényhatósági joggal bíró városok rendőrségeire is kiterjesztetnek. Erről a m. kir. belügyminiszter a törvényhatóságokat 10717/901. sz. a. értesitette.

— **Kimutatás** az 1891. évi és 1901. évi január hó 1-én eszközölt népszámlálás credmenyéről az udvarhelyi járás területéről. I. Agyagfalva: jelenleg van 975, volt 878, növekedés 102 lélek. 2. Atyha: jelenleg van 1748,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

volt 1537, növekedés 211. 3. Árvaffalva és 17 falusi havasrész: jelenleg van 321, volt 183, növekedés 138. 4. Bethlenfalva: jelenleg van 871, volt 759, növekedés 112. 5. Béta: jelenleg van 418, volt 351, növekedés 62. 6. Bikafalva: jelenleg van 409, volt 337, növekedés 72. 7. Bogárfalva: jelenleg van 377, volt 342, növekedés 35. 8. F.-Boldogszombfalva: jelenleg van 492, volt 468, növekedés 25. 9. Bögöz: jelenleg van 1365, volt 1033, növekedés 332. 10. Décsfalva: jelenleg van 146, volt ugyanannyi. 11. Dobó: jelenleg van 814, volt 723, növekedés 91. 12. Fancsal: jelenleg van 215, volt 197, növekedés 18. 13. Farczád: jelenleg van 609, volt 553, növekedés 56. 14. Farkaslaka: jelenleg van 1245, volt 1133, növekedés 112. 15. Fenyéd: jelenleg van 812, volt 648, növekedés 164. 16. Hodgya: jelenleg van 483, volt 434, növekedés 49. 17. Kadicsfalva: jelenleg van 567, volt 468, növekedés 99. 18. Kecset-Kisfalud: jelenleg van 759, volt 596, növekedés 163. 19. K.-Kereményfalva: jelenleg van 608, volt 506, növekedés 102. 20. Korond Palpatak és Fenyőkuttal: jelenleg van 3561, volt 3022, növekedés 539. 21. Lengyelfalva: jelenleg van 598, volt 552, szaporodás 46. 22. Magyarós: jelenleg van 283, volt 204, növekedés 79. 23. Malomfalva: jelenleg van 834, volt 721, növekedés 113. 24. Mátisfalva: jelenleg van 353, volt 291, növekedés 62. 25. Máréfalva: jelenleg van 1462, volt 1215, növekedés 247. 26. Oczfalva: jelenleg van 302, volt 254, növekedés 48. 27. Szentegyházas-Oláhfalu: jelenleg van 2255, Kápolnás-Oláhfalu: jelenleg van 1968, volt összesen 3744, növekedés 479. 28. Oroszhegy, Varság és Havas, Diafalva: jelenleg van 3170, volt 2743, növekedés 427. 29. Parajd: jelenleg van 2531, volt 2093, növekedés 438. 30. Pálfalva: jelenleg van 622, volt 568, növekedés 54. 31. Patakfalva: jelenleg van 392, volt 402, növekedés 10. 32. Alsó-Sófalva: jelenleg van 2159, volt 1798, növekedés 361. 33. Felső-Sófalva: jelenleg van 2458, volt 1992, növekedés 466. 34. Sükö: jelenleg van 345, volt 272, növekedés 73. 35. Szent-Király: jelenleg van 972, volt 907, növekedés 65. 36. Szent-Lélek: jelenleg van 657, volt 589, növekedés 68. 37. Szent-Tamás: jelenleg van 296, volt 180, növekedés 56. 38. F.-Varaslja: jelenleg van 316, volt ugyanannyi. 39. Tibód: jelenleg van 128, volt 135, növekedés 7. 40. Ütke: jelenleg van 691, volt 574, növekedés 117. 41. Vágas: jelenleg van 734, volt 636, növekedés 98. 42. Zetelaka: jelenleg van 4193, volt 3548, növekedés 645. Az egész járás községeiben jelenleg van összesen 26778, volt 22688, növekedés 3917 lelek.

Apróhirdetések.
E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Fogorvos PERL JÓZSEF
American Dentist t. hó 22-én Udvarhelyre érkezik és 8—10 napig a Budapest-szálloban fog rendelni.

Kényelmes lakás. A törvényszéki elnök ur volt lakása, Sai-György naptól bérbe kiadó. Értekezhetni lehet az Orbán Antal kézi ruha kereskedésében.

Áll. kitüntetett hidegen folyó vörös 50 f és 1—2 koronáért kapható Varga Sándornál Turkeve. Elárusítóknak árkedvezmény.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernongel Gyulánál kaphatók.

Kö- és téglából épült ház 6 szoba, konyha, kamra, pincével és melléképületek veteménykerttel olcsón eladó, vagy árpitra elsőjétől kiadó. Czím a kiadóhivatalban.

Eladó sarju. Kitűnő minőségű, nagy menyasjogú sarju eladó az Udvarhely-Gyarmathy Dezső homoródszentpáli gazdaságban. A szentimre-utczában a kettős kultal szemben fekvő szép nagy telek épületestől eladó. Értekezhetni a tulajdonossal az udvari lakásban.

Eladó belsőségi részletek. Sz.-Udvarhelyt a régi Raksányi-féle kertet — külön nyitandó bejárót utczával — kiparcellázam, egyes parcellákat megfelelő belsőségi testtel osztottam. A vevő szándékozókat felhívom, hogy a feltételek és a részletekről elékszteti rajz megtekintése végett ugyanoltan lakásomon megjelenni szíveskedjenek. Gutter János.

Közgazdaság.
Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület. **Pótharidetmény** a Sz.-Keresztuwritten folyó évi február hó 28-án és márczius hó 1-én tartandó magyar erdélyi fajta szarvasmarha **kiállításhoz.** Kioszlásra kerül a m. kir. földmivelesi miniszterium adományából 1600 K, az F. G. E. adományából 200 K és B. Kemény Béla adomnya 30 korona. A) Tenyészbikák. Első csoport. Kiállíthat lakhelyre való tekintet nélkül minden magyarországi 100 holdon felüli tenyésztő, birtokos és bérlő saját tenyésztésű 2—3 éves tenyészbikát, 1-ső díj 200 korona, 2-ik díj 150 H, 3-ik díj 150 K, 4-ik díj 100 K, 5-ik díj 50 korona, 6-ik díj 50 k. Második csoport. Kiállíthat minden udvarhelymegyei kistenyésztő, 100 holdon aluli birtokos vagy bérlő saját tenyésztésű 2—3 éves tenyészbikát. 1-ső díj 100 korona, 2-ik díj a) 80 korona, b) 60 korona, 3-ik díj 50 korona, 4-ik díj 50 korona, 5-dik díj 40 korona, 6-ik díj 30 korona, 7 ik díj 30 korona, 8-ik díj 30 korona, 9 ik díj 20 korona, 10-ik díj 20 K, 11-ik díj 20 K. Harmadik csoport. Kiállíthatók minden udvarhelyvármegyei községi bikák. 1-ső díj 40 K. 2-ik díj 30 K, 3-ik díj 20 korona, 4-ik díj 20 korona, 5-ik díj 20 korona, 6-ik díj 10 korona, 7-ik díj 10 korona, 8-ik díj 10 korona, 9-ik díj 10 korona 10-ik díj 10 korona, 11-ik díj 10 korona, 12-ik díj 10 korona. B) Tenyész üszők. Kiállíthat minden udvarhelyvármegyei kisbirtokos saját vagy idegentenyésztésű 1—3 éves tenyész üszőt, melyeknek tenyésztési czélokra való megtartására magát kötelezi. Első csoport. Három évesek. 1-ső díj 50 korona, 2-ik díj 40 korona, 3-ik díj 30 korona, 4-ik díj 20 korona, 5-ik díj 10 korona. Második csoport. Két évesek. 1-ső díj 50 korona, 2-ik díj 40 korona, 3-ik díj 30 korona, 4-ik díj 20 korona, 5 ik díj 10 korona. Harmadik csoport. Egy évesek. 1-ső díj 30 korona, 2-ik díj 20 korona, 3-ik díj 20 korona, 4-ik díj 10 korona, 5-ik díj 10 korona. 1. A kiállítás területére csak magyar erdélyi fajta tenyész állatok bocsáttatnak. 2. A bírálat február 28-án reggel 9 órakor, a vásár márczius 1-én kezdődik. 3. A kiállítandó állatok, a darabonkénti pontos megjelölésével Gálffy Kálmán székelykeresztúri járási főszolgabíró — a kiállítast megelőző napon bejelentendők. 4. Az érkező vendégek elszállásolásáról, valamint a kiállítandó állatok istállózásáról a rendező bizottság gondoskodik, ha az ez iránti bejelentések a kiállítast megelőző napig ugyancsak Gálffy Kálmán főszolgabíró urnál megtétetnek. 5. Kedvezményes vasuti szállítasra feljogosító igazolványokért a kiállítók a segesvári m. kir. állatlenyésztési felügyelőségnél jelentkeztetnek. 6. A segesvári m. kir. állatlenyésztési felügyelő a helyszinen jelentkező községek részére 20 százalékos árkedvezmény és 3 felévi részfizetésre felíctétel mellett bikákat vásárol. Sz.-Udvarhelyt, 1901. február 14. **A rendező bizottság.**

BETEGH PÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.*

Válasz Becsek Aladár ur „megjegyzésére".

Nem akartam többé foglalkozni a Szombatfalvi fele ügyvel — miután az már egyik ágában befejezést nyert, de rákényszerít — Becsek ur kémt — az a bizonyos papiros, melyben ő czikket irja.

Mindenek előtt megjegyzem, miszerint én Becsek Aladár urat soha sem kértem, hogy a pólemiát szüntesse be, mert annak folytatásától nincsen okom félni; én egyéb beszélgetés közöt kérdezem, ha folytatja-e a további czikkezést? Igenlő válaszára én is kijelentettem, hogy a szükséghez mérten folytatom, tehát kérés és kérdés közöt egy nagy különbség van.

Szóskegyesek tartoztam az alulnamonal utóljára tintat fogyasztani ezen ügyben, mert ama czikkben azt lehet a sorok közöt olvasni, mintha én »fogásokkal, taktikával és kerülő uton akarnék boldogulni, mondat azzal mindenki tisztában van, hogy én tisztességes munkával keresem kenyeremet — s ha bokros érdemeim nincsenek is, de számot tarthatok arra a tiszteségre, mely mindenkit megillet. Azt mondja továbbá, hogy: »gyűlölik az őreg és fiatal ugsógokat egyaránt, a melyek szemöket nyitva tartják és oit lábatlankodnak előttük, mindent észreveszenek, meglátnak, megmagyaráznak és utmutató gyanánt kiabálnak rá a mellek ösvényeken loppal járó emberekre; ezek az embérek mind-mind ellenségei a komoly sajtónak és mindugy támadják, mint Pálmay ur«.

Hát én azt magamra nem vehetem; de nem lehetvén senki hivatottabb magyarázója más szavainak, mint az — ki azokat használja: hát én felhivom a nyilvánosság elott Becsek Aladár urat, hogy fejezze ki nyiltan, hogy ezzel engem sértení akart, mert én az ilyen burkolt támadási szamat nem ismerem, — az sehol a világon a lovagias elégtétel adás és vételhez jogczimül nem szolgál, de igen alkalmas arra, hogy az ilyen pythiai kijelentések arra, ki hasonlóan, ha tényleg sértení akar, a gyávaság bélyegét süssék. Tehát magyarázza meg saját szavait, mert én neki ugrani nem akartam, mivel a »Krakeller« jelzőre nem tartok számot.

Végül kijelentem, hogy ezen a téren minden további irat vállást részemről befejezem.

Sz.-Udvarhely, 1901. febr. 15.

Pálmay József.

*) Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Hivatalos rész.

Külföldi rum magyar czimkével. Másolat. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 82546. sz. VIII. 900. Az összes magyarországi másodfoku iparhatóságoknak. Tudomásomra jutott, hogy a bécsi Pekarek et Comp. czég (Heilege-Stadt, Nussdorfer Strasse 113.) »Emkérum« jelzéssel, minden czégmegnevezés nélkül, nemzeti szinü czimkékkel külföldi rumot hoz Magyarország területén forgalomba. Miről a hatósága a'a tartozó elsőfokú iparhatóságokat — utasításai hatálya alá eldőtöknek 1897. évi május hó 30-án 13470. szám alatt kelt körrendeletére — azzal értesítse, miszerint a menyniben, akár közvetlen tapasztalat, akár feljelentés után tudomásukra jönne, hogy a fent emlitett kihágást valaki elkövette, az illető ellen az 1884. évi XVII. törvénycikk 157. §-ának d) pontja alapján a megtorló iparkihágási eljárást azonnal tegyék folyamatba. Budapesten, 1901. évi január hó 23-án. Hegedüs s. k. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 1799—901. alisp. A Székely-Udvarhely-tekinteles szerkesztőségének. Helyt. Közzé tétel végett megküldöm. Sz.-Udvarhelyt, 1901. évi február 5. Dr Damokos, alispán.

Erősítési jutalmak Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 2095—901. alisp. Valamennyi közsegi elöljáróságnak. A közgazdasági érdekből beerdősitendő kopár és vizmosásos területeken az 1900 évben folyamán önkényt teljesitett erősítésekért a beerdősitett területek nagyságához és az erdősités minőségéhez mérten a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur a következő segélyösszeget osztotta ki: a bethlenfalvi róm. kath. templom részére 90 koronát, Kénos község részére 32 koronát, a felsősófalvi közbirtokosság részére 154 koronát, az oroszhegyi, korondi és ujszékely közbirtokosság részére 100—100 koronát, a szentkirályi és h.-karácsonfalvi közbirtokosságok részére 72—72 koronát és a vargyasi közbirtokosság részére 80 koronát. Miről közhirrététel végett értesitem., Sz.-Udvarhelyen, 1901. évi február hó 9-én. Dr Damokos alispán.

Sz. 32—1901. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt biroságj végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék 1900. évi 3110/p. számu vegzés következtében dr Sós Rezső ügyvéd ál'al képviselt Heinl Ar' javára Jakab Gyula és neje homoródszentmártonbi lakosok ellen 424 K s jár. erejéig 1900. évi junius hó 1-én fo„anatositott kielegitési végrehajtása utján le-és felülfoglalt és 5945 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Többfele ezüstnemüek, többfele porczellán és üvegnemüek, 1 fedeles kocsi, 2 faszán, továbba 1—65. tétel alatt lefoglalt ökrök, lovak, bivalyok, tehenek, borjuk, házi hutorok és többfele ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 1901. évi V. 17/1. számu végzése folytán 424 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi február hó 10-ik napjától járó 6 százalek kamatai, ½ százalek váltó díj és eddig összesen 126 korona 20 fillérben biroilag már megállapitott költségek erejéig Homoród-Szt-Mártonban alpresneskel leendő eszközlésére **1901 évi február hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőul kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1901. évi febr. hó 2. napján.

Pollák Ignácz,
kir. biroági végrehajtó.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 30 év óta megbízhatóan bedörzsölési alkalmaztatik **közsvenynel, csiznál** és **meghúlésekel. Irtés.** Sikerjobb utánzatok miatt tevesszétakor mindig figyelemmel legyünk a „**Horgony**" védjegyre és a „**Richter**" czégegyszére. 80 f, 1 K 40 f. és 2 K. árban egyszerűen minden gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten. Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.**

BOR. 1—2 éves homoki ó-bor. 22 krtól 34 krig. Ujbor 22 krtól 50 krig.
Szőlővessző Fajtiszta, kitünően bécrett 11 jeles czegnége és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél krtól felfelé. 2 éves gyökeres 12 krtól felfelé.
Nemes eperfa. 2—3—4 éves erős. ezemete 6 fab magasan ojtva 30 krtól 60 krig. Nagybani vételnél 10—50 százalek engedmény.
Birs és Lapsonya. Mindenféle nagyságu és fajszámra illetőleg, mert rendkivül hamar és bámulatosan bujnak bőven terem. A szép növeni 2—3—4—5 éves fák dráb 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az **eperné.**
Spanyol meggy. Fiatal ugy fajtaban és gyümölcsre szinkivül keresett, mert hetfogsze legalkalmasabb. 2—3—4—5 éves fák dráb 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél oly engedmény, mint az **eperné.**
Diófa. Kőnnyü törésű, 2—3—4—5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagybiró vételnél 10—50% engedmény.
Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, őszi és kajszinbarackok, cseresznye, meggy, szelid cseresznye, lisponya, szomorú és szomorú gyümölcsfajok az ősrpe alakban. Ar 15 krtól 50 krig. Nagybani vételnél tetemes engedmény.
Kiselejtezett ojtvány 2—3—4—5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 krtól.
Mindenféle vadonez 100 db 5.85 forinttól 19 forintig.
Akácz 1—2 éves 1000 db 3.50 fortól 12 frtig. Vegyes telen nagy készlet.
Sövénykészítésre gleditsea (lépenfya, Krisztus koronájá), 1—2 éves, 1000 a 4 frtitól 14 frtig.
Sövénykészítésre maclura aurantiaca 1000 a 9.85 forintól 20 forintig.
Kerti eszköz. Hiroló szőlő ültető vas, kerti fűrész, oló, görbe szemű, valamint ojtókés, jelfa, ojtókenőcs igen olcsó áron és kitünő anyagból.
Viszonteladók berendezik s ezek 5—10—20—30 százalék engedményen tul 6 heti, esetleg 4—6 havi hitelt is kapnak. **Az ős nevjegyeket küld:**
UNGHVÁRY LÁSZLÓ Czeglédről.

! HAZAI IPAR !
WEIN KÁROLY és **TÁRSAI**
szövögyár, **KÉSMÁRK**
elismert hirneves
szepességi vászon
és
damaszt árui
minden nagyobb üzletben kaphatók.
Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjegy-gyel van ellátva.
! HAZAI IPAR !

Férfi-szabó üzlet és készruha raktár megnyitása.
Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy sok és nagy küzdelmek után sikerült üzletem bonyolult ügyeit elintéznem és üzletemet saját nevem alatt tovább folytatom.
Bátor vagyok t. megrendelőim és vevőim nagybecsü figyelmét **Székely-Udvarhelyt** a Kossuth-utczában **(Budapest-szálloda mellett)** ujbol megnyitott
férfiszabó üzletemre és készruha raktáromra
tisztelettel felkérni. Egyuttal arról is értesitem a n. é. közönséget, hogy elismert jó szövetekből raktáron nagyválasztéku
kész férfi- és fiuöltönyöket
tartok s azok árait tetemesen leszállitottam, hogy a közeledő tavaszi idényre szükségleteit nálam mindenki a legolcsóbban gszközölhesse. — Jelszavam a régi marad, elsőrendű finom szövetekből csinos és tartós ruhát kiszolgálni a legmérsékeltebb árak mellett.
A n. é. közönségnek itiánlam tanusitott szives pártfogásáért köszönetet mondva, kérem azzal jövőre is megujándékozni kegyeskedjék, miután vagyok és maradok
kész szolgalattal:
Ifj Jakabos György, férfiszabó.

Pilseni ősforrás! Pilseni ősforrás!
NEMZETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utcza).
A SÖR-ök „SÖR"-e, azok királya:
A „PILSENI ŐSFORRÁS SÖR".
Ennek az orvosi tekintélyek által is kitünő minőségünk elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen italnak kimérésére csarnokot nyitottam.
Tisztán kezelt **valódi erdélyi borok**-kal, **jó magyar konyhá**-val állok a nagyérdemű közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abonnement-tel kényelmesen berendezett helyiségemben, valamint házakhoz szállitva is — nálam a legolcsóbb árakban kapható. — **Vidéki közönség részére — szükség esetén — egészen külön szobával rendelkezem, hol a legolcsóbb és izletesebb ellátást biztositom.**
A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok
legalázatosabb szolgája:
Schneider G. A.
Sándor István.
Naponta változatos étrend;
egy villás zóna-reggeli 5 kr (16 fillér)

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1901.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.